

De grote truck met de inhoud voor de gezondheidspost voor Haymadatt en Dabbé heeft zijn lading afgezet. Alles staat in de hal. Het is snikheet en ik kijk vermoeid van de lange rit en nog niet zo fit, om mij heen. De vloer is bedekt met een laagje zand. De deuren kunnen nauwelijks open, de ramen helemaal niet. Alles staat stijf van opgehoopt zand en stof. De termieten hebben hier en daar hun intrek genomen en kunnen ongeremd hun gang gaan. Met een diepe zucht laat ik mij op de vieze tegelvloer zakken. Daar zitten we dan met onze zorgvuldig gekozen lading: bedden, matrassen, een verlosbed, een onderzoektafel, kleine apparatuur als bloeddrukmeters, temperatuurmeters, stethoscopen, etc.etc.

Demba kijkt mij aan en verwacht kennelijk dat ik boos zal uitvallen over de bende binnen. Maar ik ben te moe en buiten hem is er niemand om mijn gram tegen te spuien.

We gaan naar huis, zegt Demba. Eerst maar een nachtje slapen.

Amadou Tidjani heeft een vergadering bijeengeroepen.

De vrouwen druppelen ons erf op en anderhalf uur later dan was afgesproken starten we het gesprek. Mijn energie is op, mijn takt is op, mijn geduld is op.

Zodra ik het woord krijg, schiet ik uit. 'Wat willen we eigenlijk', barst ik los. 'Gezondheid komt niet zomaar aanwaaien door een vrachtwagen met gezondheidspullen voor de deur te droppen. Het begint met reinheid, maar blijkbaar vindt niemand dat hier belangrijk genoeg om er iets aan te doen. Dus hebben we besloten alles ingepakt in een hoek te zetten, tot er een gezondheidspost gevonden is die wil samenwerken. Wat mij betreft is dit dus het einde van een korte vergadering. Ik bedank alle aanwezigen voor hun komst en stap op. Ik ben er klaar mee.'

Als wij de volgende morgen bij de gezondheidspost aankomen om de spullen in een kamer te verzamelen en daarna naar het landbouwproject te vertrekken, staat er een rij vrouwen voor de deur. Zij dragen kinderen, emmers, dweilen en vegers. Ze klappen in hun handen en zingen een lied met de tekst "gezondheid is de grootste rijkdom". Zodra we de deuren opendoen, stormen ze naar binnen en begint de grote schoonmaak.

Als wij op de terugweg langsrijden en even binnenwippen, zien we een brandschoon ziekenhuisje. Een vrouw die kennelijk de leiding heeft, vertelt ons dat er een commissie is samengesteld die zorgt dat er bij toerbeurt wordt schoongemaakt.

Thuis worden we opgewacht door een andere groep vrouwen. Zij werken in de landbouw en zijn het oneens met de organisatie. De ene vrouw na de andere spuit haar onvrede.

'De kinderen (van anderen) knoeien met het water.'

'Kinderen maar ook vrouwen nemen emmers water mee naar huis.'

'Vrouwen met wie ze de bak delen gebruiken veel meer water dan zij.'

'Het stuk toegewezen grond is te klein.'

'Andere families hebben eenzelfde stuk maar gebruiken maar een deel.'

'Kinderen vertrappen de jonge plantjes.'

'Wat als de oogst mislukt, wie betaalt het water?'

'Hebben we wel winst na het betalen van het water, de machinist, en het onderhoudspercentage?'

Van binnen heb ik plezier om de mondigheid van deze vrouwen. Twee jaar geleden verschole ze zich achter hun mannen, knikten en zwegen. Demba vraagt hen of ze bedacht hebben hoe het opgelost kan worden?

Ze barsten los in ideeën. De beste oplossing is natuurlijk gratis water, wordt er lachend geopperd. Maar ieder een eigen watermeter zou ook veel problemen de landbouw uit helpen. 'Dan zouden er 220 watermeters geplaatst moeten worden met eigen bakken en kranen. Een beetje kostbaar', reageert Demba.

Toch komen er wat oplossingen. Ik suggereer maar weer eens mijn stokpaardje: samenwerken. Kies een groep vrouwen, bundel je krachten en het water, verdeel de kosten en de winst. Meer bouwgrond (geen paden om het eigen stukje) minder waterverlies. Sociale controle, grotere winst door gezamenlijke verkoop, en minder kosten door gezamenlijk vervoer naar de grote markt.

Er wordt gereageerd. 'Hoe vind je vrouwen die hetzelfde doel hebben?' 'Op het land', oppert een van de vrouwen met een lach. Na veel heen en weer gepraat besluiten ze na de oogst in groepjes van drie vier of vijf vrouwen te gaan samenwerken.

Demba oppert de machinist die met de organisatie van het watergebeuren is belast, opdracht te geven iedereen van het land te sturen die daar niet thuishoort en op te letten dat er geen water mee naar huis gaat. Hij wil hiervoor wel iets extra's verdienen, maar dat betaalt zichzelf terug.

Verder wordt er afgesproken een commissie te kiezen en gezamenlijk de problemen en de oplossingen te bespreken.

Het is voor de vrouwen een moeilijk proces van samenwerken en onafhankelijkheid. Tot nog toe was ieder alleen verantwoordelijk voor de gezamenlijke zorg voor de kinderen en de maaltijd op het erf.

In Haymadatt is de grond voor de landbouw eindelijk verdeeld, er waren onoverkomelijke problemen, zoals:
'Eerst de financiering van het water, daarna planten.'
'Mijn stuk land ligt in de felle zon, dus kost meer water.'
'Mijn stuk land ligt op de wind.'
'We hebben geen leermeester nodig.'
'Ik wil mijn grond niet langs het hek, als het stuk gaat moet ik het repareren.'

Alle zorgen worden besproken, niet in één vergadering maar in een tiental bijeenkomsten.
Hady Ly, de landbouwdeskundige, legt uit dat alles geleerd moet worden, zeker ook landbouw. Daarbij staat in de (mondelling) overeenkomst, dat je de adviezen zal opvolgen.
Amadou Tidjani, van Silent Work, werpt zich op als bemiddelaar en volgt alle bijeenkomsten.
Vandaag is het besluit gevallen: ieder heeft onder loting zijn stuk grond gekregen en dat zal na iedere oogst rouleren, zo heeft ieder een keer het voordeel en het nadeel.

We rijden naar de school. Er zijn vier lokalen voor zes klassen. De kleintjes zitten op de grond en krijgen les van een juf die (nog) niet betaald wordt door de overheid. Ze is een enthousiaste dame die met vaste hand lesgeeft met haar jongste spruit op haar rug.

De vloeren zijn kapot, het dak is deels verdwenen, ook de luiken en de deuren sluiten of openen niet.
Er zijn drie vrijwillige leerkrachten die samen een schooltuin hebben aangelegd, er is bij toerbeurt een moeder die voor de allerarmste kinderen een maaltijd kookt. Het W.F.P.(world Food Program) schenkt maandelijks olie en rijst in de droge tijd. Maar geen vis en groenten.

Door de schooltuin krijgen de kinderen toch de nodige vitaminen. Alleen er is geen water, de kinderen moeten verlopen voor het water voor de tuin.

Ik ben meer dan verbaasd. Ik weet toch zeker dat er bij de verdeling van de fonteinen één gepland was bij de school.

Na uitleg van het schoolhoofd blijkt er iets misgegaan te zijn. Er was een fontein gepland bij het landbouwproject en bij de schooltuin, in de ogen van het dorpsbestuur ook een landbouwproject. Dus één fontein. De andere (die over was) is geplaatst bij de moskee.

'Verkeerd begrepen?'

'Ik dacht het niet!'

Na een heftig gesprek beloven de mannen het graafwerk te doen en wij laten een extra pijp naar de school aanleggen en zorgen voor een fontein.

Dan terug naar de dovenschool, een deel van de inventaris voor de houtbewerking was op de boot van Nederland naar Mauritanië gestolen. Het behouden materiaal was bezorgd bij de school en zij gingen aan de slag met sorteren en ophangen van klein materiaal.

Deze maand is er gestart met het onderwijs aan 17 jongens die staan te springen om timmerman te worden.

Maar deze keer zijn de problemen niet uit de lucht, er wordt ingebroken in de school en een deel van het materiaal is gestolen.

De inspecteur is gewaarschuwd, we hebben een stevig gesprek gehad en deze heeft beloofd de gestolen goederen te vergoeden. De dief is gepakt en een deel is teruggevonden.

Hij is niet naar het gerecht gebracht. Dat zou enorme consequenties hebben voor de jongeman, maar hij heeft in onderling overleg een werkstraf gekregen, om zo het gestolen en verdwenen deel terug te verdienen.

Met het resterende gereedschap is men met de lessen begonnen. Al het gereedschap is gevisualiseerd, voorzien van Arabisch en Frans onderschrift. De dove leerkracht vraagt ons om versterking van technieken. Hij is razend enthousiast met de jongens aan de slag gegaan. En weet niet wat hij mij het eerste moet vertellen en laten zien. Blij dat wij elkaar kunnen begrijpen, en dat wij samen met de leerkracht van de kunstlessen, kunnen roddelen over de overheid die veel praat maar weinig doet.

De bouw van het dovenleerwerkproject is bijna klaar. Het ziet er goed uit. De schilder en de tegelzetter kunnen bijna beginnen. Toch zijn ook hier wel wat probleempjes. Eén stel deuren is ondersteboven ingemetseld, en dat is een beetje lastig in- en uitgaan. Met een zak extra cement en het opofferen van een vrije middag is dit euvel opgelost. Een groter probleem is het atelier. Er staat voor het pand een klein bouwvallig hokje wat tot onze grond hoort, het plan was dit af te breken en opnieuw te bouwen waarin een atelier kan beginnen. Maar de overheid denkt anders. De bouwvergunning was gegeven, voordat het nieuwe plan ontstond dat alle gebouwtjes, optrekjes, afdakjes en terras-verkoopplaatsen, karren, verkoopplekken voor de winkeltjes moeten verdwijnen.

Europa bemoeit zich nu met het schoonmaken van de stad en dat is hard nodig Maar voor hen is het makkelijker als alle straatverkoop verboden wordt, minder troep op straat en makkelijker met bezemwagens te reinigen.

Dit besluit veroorzaakt een ramp. De meeste echt arme mensen verdienen hun kostje met straatverkoop, een handje tomaten, wat dozen lucifers, karretjes met gebruikte kinderkleren, zelfgebakken broodjes, kralen en zelfgemaakte kettinkjes, fruit, groente, een lap stof, batiks, thee en gekoeld drinkwater en wat er zoal te koop wordt aangeboden.

Deze mensen worden nu met gummistokken verjaagd. Dit geeft veel onrust in de stad. Rellen breken uit, grote groepen mensen zitten zonder inkomen, dus is er veel meer kleine diefstal. Je kinderen moeten eten.

Bij al die optrekjes en afdakjes, hoort nu plotseling ook ons ateliertje. Er valt geen speld tussen te krijgen, we moeten het afbreken. Wel krijgen we een vergoeding voor de overlast. Maar we willen geen vergoeding, we willen herbouwen.

We hebben nu besloten het gewoon te laten staan maar even af te wachten of deze nieuwe regel na de ergste storm zal luwen.

Morgen vertrekken we naar de Sahara, daar gaan we praten over hulp aan de (ex)slaven. (900.000 in Mauritanië). We zijn daar begonnen met één klasje voor alle kinderen, gebouwd van leem. Daarna zijn er meerdere klasjes van leem gebouwd. Dit jaar is er door de erkenning van de overheid dat er (nog steeds) grote groepen slaven zijn, een leerkracht aangesteld.

De regel dat slaven houden strafbaar is gesteld (max.10 jaar gevangenisstraf) helpt ons met de slaven te werken. De voor de slavenkinderen gebouwde klassen kunnen niet meer door de meesters in gebruik genomen worden voor andere zaken. Zij kunnen wel hun kinderen naar dezelfde school sturen, maar hebben geen alleenrecht.

In deze streken zijn voor de grote groepen (ex)slaven veel problemen. In de droge tijd is er geen voedsel genoeg, zij hebben immers geen land. Er is geen (drink) water, 95% is verstoken van de meest eenvoudige gezondheidszorg. Hetzelfde geldt voor onderwijs. Werkgelegenheid bestaat uit werken voor (restanten) voedsel en de lappen die zij dragen.

In Achram starten we samen met de door de overheid toegewezen arts een gezondheidscentrum speciaal voor deze groep.

We sturen een vrachtwagen met materiaal. We nemen mensen mee om de handel te bewaken en een paar jongens om stenen te maken. De mensen van daar staan te veel onder druk, zodat wij de bouw en de bewaking liever aan onze eigen mensen toevertrouwen. Zij zijn onafhankelijk.

Met veel plezier en energie willen wij starten in samenwerking met deze vergeten groep mensen, zodat hun kinderen een betere toekomst hebben.